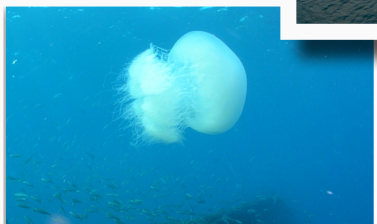

הערכה אסטרטגית ימית רבתי לישראל 2018/19

עורך ראשי: פרופ' שאול חורב
ערך והפיק: אהוד גובן

מכוני מחקר בתחום הימי

שקד דברן

מכון מחקר או מרכז מחקר הוא מוסד שהוקם לצורך מחקר, המכונה באנגלית "Think Tank" מתאר ארגון אשר בו ניתן לדון בנושאי אסטרטגיות ומדיניות בחסות החופש האקדמי, וללא תלות תקציבית בנותני חסות. משמעות המונח התחילה להשתנות במהלך שנות ה-60' בהן הוסבה המשמעות בארצות הברית לתאר "ארגוני מחקר מדיניות אזרחיים ללא מטרת רווח". ניתן להגדיר מכון מחקר כארגון המבצע מחקר, ותומך בנושאים הקשורים למדיניות חברתית, אסטרטגיה מדינית, כלכלה, צבא, טכנולוגיה ותרבות.¹

מכוני מחקר עשויים להתמחות במחקר בסיסי או להיות מכוונים למחקר יישומי. כמו כן, לאוניברסיטאות ומכוני מחקר שונים אשר מפתחים רעיונות שונים ומגוונים, ישנה אחריות כלפי החברה. מכוני מחקר מהווים ממשק בין המוסד האקדמי, הסקטור העסקי, המוסדות הציבוריים וגופים שונים נוספים. מטרתו של מרכז מחקר היא לאפשר אינטראקציה בין אנשי סגל, חוקרים, סטודנטים והסקטור העסקי להגדלת ההזדמנויות למחקר, למצוינות אקדמית, לפתרון בעיות בעולם האמיתי, כמו גם ליצירת ידע ולהפצתו.

מרכזים ומוסדות מחקר כאלו מציעים מספר יתרונות לעומת מוסדות אקדמיים: הם יכולים לסייע בגיוס של אנשי סגל ושימורו; להקל את שיתוף הפעולה במחקר; לעגן משאבי מחקר; להציע תחושה של קהילה ולקדם למידה מתמשכת; לאפשר גמישות ארגונית; להתמקד בבעיות חברתיות ולגייס כספים.^{2 3}

למכוני המחקר הממוקדים בנושאי מדיניות יש מספר מאפיינים דומים: רצונם להשפיע על תהליך המדיניות הנקבע על ידי הדרגים המדינתיים, זאת באמצעות שיתוף פעולה עם מקבלי ההחלטות על ידי יידועם בתוצרים השונים של המכון, וכן, בדר"כ, פרסום התוצרים בערוצי המדיה הציבוריים; ביצוע המחקר נועד לשפר את המדיניות הציבורית, והידע שנוצר הוא מוצר שברשות הכלל, ונועד ללימוד הכללי; המומחיות והמקצוענות של חוקרי המכוני מחקר הם המשאב העיקרי של מכון המחקר, ונועדו לתת לגיטימיות ותוקף לממצאיהם;

- 1 Encyclopedia Britannica, *Think-Think*. Web: <https://www.britannica.com/topic/think-tank>
- 2 Kumar, V. 2017, "The role of university research centers in promoting research", *J. of the Acad. Mark. Sci.* 45: 453–458
- 3 Mallon, W. T. 2006, "The benefits and challenges of research centers and institutes in academic medicine: Findings from six universities and their medical schools", *Academic Medicine*, Vol. 81, No. 6 : 502–512

הפעילויות העיקריות של מכוני מחקר הם בדרך כלל ניתוח מחקרי וייעוץ, המתבטא בפרסומים, כנסים, סמינרים וסדנאות.

בתחילת שנת 2016, וכחלק מהובלת המחקר הלאומי בתחום הים על ידי אוניברסיטת חיפה, אישר הוועד המנהל של אוניברסיטת חיפה את הקמתו של "המרכז לחקר מדיניות ואסטרטגיה ימית". המטרה הייתה שיעסוק במחקר בנושאים של ביטחון אזורי ומדיניות חוץ, תנועה של סחורות, אנשים, רעיונות, משפט, אנרגייה וסביבה.⁴ מטרת המרכז היא לפתח ידע בין-תחומי בתחום האסטרטגיה הימית, במובן הרחב של המושג, בדגש על ישראל וסביבתה הימית: מזרח הים התיכון והים האדום.

המרכז הוקם נוכח עליית חשיבות התווך הימי במערכת הגלובלית והאזורית: התחרות האסטרטגית המתהווה בין ארצות הברית לסין בתווך הימי; התרחבות התביעות באזורים הכלכליים הבלעדיים (EEZ) ומרכזיות הים במערכת הכלכלית הבינלאומית גם כמקור לפעילות כלכלית וגם כתווך המרכזי שבו מתנהל הסחר העולמי. תחומי הליבה של המרכז הם: (1) ביטחון אזורי ומדיניות חוץ; (2) תנועת סחורות, אנשים ורעיונות; (3) משפט; (4) אנרגייה; (5) סביבה. המרכז חותר להיות מרכז מוביל בישראל בתחומים אלו, ולהרים תרומה משמעותית לשיח האסטרטגי הימי הבינלאומי.⁵ היעדים שהמרכז קבע לעצמו הם לבצע מחקרים אקדמיים, להיות מרכז ידע עבור קובעי מדיניות, מנהיגי הציבור ותושבי ישראל, ולהשתלב בשיח הציבורי. בנוסף לכך החל המרכז ביצירת שיתופי פעולה מחקריים עם מרכזי ידע מובילים בתחום זה בעולם, ובהכשרת חוקרים צעירים בתחומי האסטרטגיה הימית רבתי.⁶

בפרק זה יסקרו בקצרה מכוני המחקר בתחום הימי בעולם. בין מכוני המחקר שבהם נעסוק מצויים: Hudson Institute, MNF,⁷ RSIS,⁸ NPS⁹ אשר למרכז חיפה למדיניות ואסטרטגיה ימית יש קשר מחקרי עימם. כמו כן נסקור גם את מכון MIMA¹⁰ אשר לו אין קשר עם המרכז. מכונים אלו נבחרו עקב הרלוונטיות של תחומי מחקרם למרכז חיפה למדיניות ואסטרטגיה ימית, המובילות הלאומית, האזורית והגלובלית שלהם. סיכום האלמנטים המשותפים והדומים שיש ביניהם מובא להלן בטבלה המסכמת בסוף פרק

4 הערכה אסטרטגית ימית רבתי לישראל, 2017/18, המרכז לחקר מדיניות ואסטרטגיה ימית.

5 המרכז לחקר מדיניות ואסטרטגיה ימית, <https://poli.hevra.haifa.ac.il/~hms/index.php/he>

6 הערכה אסטרטגית ימית רבתי לישראל, 2017/18.

7 MNF – The National Maritime Foundation

8 RSIS – The S. Rajaratnam School of International Studies

9 NPS – Naval Postgraduate School

10 MIMA – The Maritime Institute of Malaysia

זה. סקירת המכונים תכלול את החזון שהמכון קבע לעצמו, את המטרות והאסטרטגיות שהציב, ואת דרכי הפעולה שבהן הוא פועל. בסוף הפרק תובא השוואה בין מאפייני הליבה של המכונים השונים, ויובאו המסקנות בדבר חשיבות מקומם של מכוני מחקר במרחב הימי.

מכון הדסון – Hudson Institute

מכון הדסון הוקם בשנת 1961 על ידי הרמן קאהן (Herman Kahn), מקס זינגר (Max Singer) ואוסקר רובהאוזן (Oscar Ruebhausen) בקרוטון-און-הדסון. האסטרטג הרמן קאהן הגדיר את משימתו של מכון הדסון להלן: "לחשוב על העתיד בדרכים בלתי קונבנציונליות שמייצרות הישגים ודוחות ראויים לציון". מכון הדסון הרחיב את היקפו על ידי הבטחת צוות מחקר מגוון ומשפיע. ב-2004 העביר המכון את פעילותו לווישינגטון, במאמץ למקד את מחקריו בנושא מדיניות החוץ והביטחון הלאומי. מטרתו העיקרית של המכון היא קידום מנהיגות אמריקנית ומעורבות עולמית לעתיד בטוח, חופשי ומשגשג.¹¹

אופיו של מכון הדסון אשר דוגל בשימת דגש על מדיניות ולא על פוליטיקה עשאו תוך זמן קצר למקור מהימן עבור ציבור רחב במיוחד של מובילי דעה וקובעי מדיניות בארה"ב, ממשלות בינלאומיות, עסקים, ודמויות תקשורתיות. מומחי מכון הדסון עוסקים בזיהוי, בחקירה ובהסברת אתגרים חדשים שאמריקה ובעלות בריתה מתמודדים עימם, וכמו כן מפתחים ומקדמים להם פתרונות חדשניים, אך מעשיים. המכון שמר והרחיב רשימה ארוכה של שיתופי פעולה בינלאומיים.¹²

המכון מציג את ממצאיו בתחומים השונים מעל דפי עיתונים וכתבי עת אמריקניים מובילים; מעל גלי האתר של רשתות שידור אמריקניות; בסדרה של כנסים, סדנאות ופאנלים; וכן בתדריכים פרטיים רבים לפקידי הרשויות הרלוונטיות, חברי ועדות וחברי הסנאט. נושא מרכזי שעלה בשנה האחרונה במכון הדסון הוא בעניין כוח ימי ואסטרטגיה ימית עולמית. המכון פרסם את הספר "Seablindness: How Political Neglect is Choking American" ו"Seapower and What to Do About It". הספר התקבל היטב והגביר את החשיפה של המרכז לקהל קוראים רחב יותר.¹³

לפי מכון הדסון תוכנית ללימודים פוליטיים וקידום המנהיגות העולמית של ארצות הברית מחייבים חינוך מנהיגים עתידיים להתמודדות עם האתגרים המדיניים של זמנם. תוכנית ההתמחות במכון הדסון ממשיכה לצמוח, ומושכת סטודנטים ובוגרי אוניברסיטה ותיקים

Hudson Institute, Web: <https://www.hudson.org/about> 11

Annual Report, 2017, Hudson Institute 12

Annual Report, 2017, Hudson Institute 13

מאוניברסיטאות מובילות ביותר מ-22 מדינות. התוכנית אפשרה ל-400 מתמחים נוספים מחוץ לוושינגטון לחדד את יכולות המחקר והאנליזה שלהם. רבים מהמתמחים עברו למשרות מקצועיות במשרדי ההנהלה, ועדת הקונגרס או משרדי חב, ממשלות זרות, ארגונים לא-ממשלתיים, ארגונים לאומיים ובינלאומיים גדולים ואקדמיה.

הקרן הימית הלאומית (NMF)

הקרן הימית הלאומית (NMF) הוקמה בשנת 2005 בניו דלהי, הודו כמכון המחקר הימי הראשון של המדינה לניהול מחקרים עצמאיים ומדיניות רלוונטית "בעניינים ימיים". המכון הוא אומנם בעל חשיבה אוטונומית, אבל הפיתוח האינטלקטואלי והארגוני שלו נתמך על ידי משרד הביטחון והצי ההודי. מאז הקמתו, ה-NMF גדל מארגון קטן ופורץ למוסד אינטלקטואלי מכובד, כמו כן הוא מקיים קשרים אקדמיים ענפים בהודו ובחו"ל. יושב ראש המכון, על פי המסורת, הוא מפקד הצי האחרון שיצא מתפקידו.¹⁴

ראשיתו של ה-NMF נבעה מהצורך לתקן את ההזנחה ההיסטורית של הודו לתחום הימי שלה, ולמלא חלל אינטלקטואלי משמעותי בנושא זה על ידי מתן במה משותפת לשיח בין מוסדות, ארגונים ודיסציפלינות ימיים בכל רחבי המדינה. מטרת המכון הן לבחון את הנושאים הימיים באופן הוליסטי. המטרה היא לספק את הממשק הדרוש בין בעלי עניין שונים, כמו הממשלה והמגזר הציבורי, המגזר הפרטי, האקדמיה, ארגונים לא ממשלתיים והחברה האזרחית. ייזום דיונים בסביבה עצמאית וניטרלית, כך שיוצגו ההצעות והמדיניות הטובות ביותר.¹⁵

מטרות נוספות הן לעצב את דעת הקהל, ולהשפיע על עילית הביטחון הלאומי בסוגיות שבהן האינטרסים הביטחוניים הימיים של הודו עומדים על הפרק. לטפח ולקדם לימוד ושיח על מגוון רחב של נושאים ימיים, כולל משאבים ימיים, משפט ימי, היסטוריה ימית ושימור הסביבה הימית.¹⁶

חזון ה-NMF הוא לשמש בראש ובראשונה מרכז משאבים לפיתוח של אסטרטגיות לקידום והגנה על האינטרסים הימיים של הודו. תחומי העניין ופעילויות המחקר של הודו בתחום הימי כוללים: נושאי ביטחון (ביטחון גרעיני, ביטחון אנרגיה), מחקרי שטח באזורים הגאוגרפים המשמעותיים הקרובים להודו; החוק הימי; נושאים סביבתיים; סחר ימי ומשאבים ימיים.¹⁷

The National Maritime Foundation, Web: 14

<http://www.maritimeindia.org/PageContent.aspx?MyParam=vision>

The National Maritime Foundation, Official PDF, Web: <http://www.maritimeindia.org> 15

lbd 16

lbd 17

מטרות ה-NMF¹⁸ הן:

- לספק תשומות עבור גיבוש מדיניות.
- לבצע מחקרים בעלי חשיבות ומשמעות מהותית וממשית, המשתרעים על כל קשת הדיסציפלינות הרלוונטיות לאינטרסים הימיים של הודו; לערוך מחקר והערכת גורמים המשפיעים על הביטחון הימי ההוליסטי של הודו, תוך כדי התמקדות מיוחדת בהזדמנויות, באתגרים ובאיומים; לספק המלצות מדיניות רלוונטיות לגיבוש אסטרטגיית הביטחון הלאומי של הודו; לערוך מחקרים על יחסים בינלאומיים וגורמים גאופוליטיים בעלי חשיבות אסטרטגית להודו במטרה להציע אמצעי ביטחון ימיים (CBM); להגביר את שיתוף הפעולה הימי בקרב מדינות הים, וכן להשיג סביבה ביטחונית יציבה באזור הודו.
- ליזום, לערוך, לארגן ולבצע קורסי לימוד, כנסים, סמינרים, הרצאות ומחקרים בנושאים הקשורים להיבטים רלוונטיים בעניינים הימיים בעולם, וכן להקצות מלגות ופרסים.
- לקדם את המודעות ואת הדיון הציבורי על חשיבות הממד הימי של הודו.
- לחקור את המורשת הימית של הודו ולהנציחה במטרה להפיץ את הידע ההיסטורי הימי בקרב הנוער של הודו, זאת כדי ליצור גאווה מתמדת במסורת הימית העתיקה ולשמור אותה בחיים בסביבה הגלובלית העכשווית.
- לקיים קשר עם מחלקות ממשלתיות, מוסדות חינוך וגופים אחרים בעלי מטרות דומות.
- להקים ולתחזק את משאבי הספרייה ושירותי המידע, כמו גם לפרסם מחקרים ופרסומים שיגבירו את המודעות והעניין בנושאים הימיים. בנוסף לכך להתחייב, להקל ולספק פרסום תקופתי וחודשי של ידיעונים, מחקרים, מונוגרפיות, כתבי עת וספרים.

הפעילות של ה-NMF מתפרשת על טווח רחב ומגוון. הפעילויות הבולטות הן: שיתוף פעולה ואינטראקציות עם כל הארגונים והמוסדות שיש להם עניין בתחום הימי. המכון עורך סמינרים תכופים על נושאים ימיים אקטואליים. סמינרים בינלאומיים, שולחנות עגולים ודיונים עם האקדמיה, חוקרים מומחים בתחומם ופקידים בכירים מהווים חלק חיוני בפעילות המוסד. פעילויות משותפות כאלה, כולל סמינרים משותפים, מחקרים וכדומה בוצעו עם מגוון רחב של מוסדות שונים. מבין בעלי העניין בפעילות המכון ניתן למצוא: משרדי הביטחון, החוץ, המשלוחים, הבית, החקלאות (דיג), נפט וגז טבעי; חיל הים ההודי ומשמר החופים; מספנות ציבוריות ופרטיות; נמלים הודים; חברות נפט, גז, תשתיות, ביטוח וחברות אחרות; INSA

ובעלי ספינות; חברות משלוח; חברות יצרנים וספקים; מוסדות חינוך ואוניברסיטאות; ההידרוגרף הראשי לממשלת הודו; הרשות הלאומית לניהול אסונות.¹⁹

סינגפור – RSIS

בית הספר ליחסים בינלאומיים על שם ראג'אראטנאם (Rajaratnam) (RSIS) נחנך רשמית ב-1 בינואר 2007. ה-RSIS הוקם כישות אוטונומית בתוך האוניברסיטה הטכנולוגית נניאנג (NTU). **למוסד חבר נאמנים המורכב מנציגי ממשלה, מקהילות עסקיות ואקדמיות, ומומחים בענייני דיפלומטיה וביטחון לאומי.** מטרת ה-RSIS היא להיות מוסד מחקר מוביל ומוסמך בעניינים אסטרטגיים ובינלאומיים באזור אסיה-פסיפיק.²⁰

מטרות ה-RSIS²¹ הן:

- לספק חינוך קפדני מקצועי עם דגש מעשי חזק.
- לערוך מחקר רלוונטי למדיניות בתחומי הביטחון, הביטחון הלאומי, היחסים הבינלאומיים, הלימודים האסטרטגיים והדיפלומטיה.
- לטפח רשת עולמית של בתי ספר מקצועיים בעלי דעות דומות.
- להציע חינוך מאתגר בעניינים בינלאומיים, בהנחיית צוות בינלאומי של הוגים ומנהיגים מובילים. תוכנית הלימודים לתואר שני במדעים אסטרטגיים, ביחסים בינלאומיים, בלימודי אסיה ובמשק הפוליטי הבינלאומי נבדלת על ידי התמקדות באזור אסיה-פסיפיק וטיפוח עומק אקדמי. עד כה, סטודנטים מ-66 מדינות השלימו בהצלחה אחת מהתוכניות.²²

מוקד המחקר ב-RSIS הוא בנושאים הקשורים לביטחון ויציבות של אזור אסיה-פסיפיק והשלכותיהם על סינגפור ועל מדינות אחרות באזור. ה-RSIS משתף פעולה עם מוסדות שונים כדי להעשיר את פעילויות המחקר וההוראה שלו, וכן ללמוד מהשיטות המומלצות של בתי ספר מצלחים אחרים.²³

The Naval Postgraduate School – NPS

ה-NPS הוקם כבית ספר להנדסה ימית באקדמיה הימית של ארצות הברית בשנת 1909. בשנת 1919 בית הספר קיבל את שמו הנוכחי, ובשנת 1949 במסגרת ארגון מחדש בתוך

The National Maritime Foundation, Official PDF, Web: <http://www.maritimeindia.org> 19

Rsis. Web: <https://www.rsis.edu.sg/about-rsis/introduction/#.WytSvaczY2x> 20

lbd 21

lbd 22

lbd 23

משרד ההגנה אישר הקונגרס את המעבר של ה-NPS מאנאפוליס, מרילנד, למונטריי, קליפורניה, ובשנת 1951 פתח ה-NPS רשמית את דלתותיו במונטריי. מאז תחילתו, ה-NPS התפתח כמוסד המשרת אינטרסים ימיים וביטחוניים על ידי התמקדות בהתקדמות טכנולוגית ותוכניות חינוכיות ותפעוליות. באופן ישיר המוסד תומך בכל היבטי הביטחון הלאומי וביטחון המולדת. כדי לחזק את המומחיות ואת הרלוונטיות שלו, וכדי לזרז את ההצלחה המחקרית ה-NPS דוגל בשילוב חזק של סגל קצינים, מרצים ואנשי מקצוע בהוראה ובמחקר.²⁴

המשימה של ה-NPS היא לספק רלוונטיות וייחודיות ללימודים מתקדמים, ומטרות תוכניות המחקר של המכון הן הגברת יעילות הלחימה של הקצינים העוברים את הכשרתם עבור הצי, וזאת כדי לשפר את הביטחון של ארצות הברית. בית הספר גם תומך בצרכים של חיל הים ומשרד ההגנה בעת בניית ההון האינטלקטואלי של הצי. מטרת ה-NPS היא לספק חינוך ברמה עולמית ותוכניות מחקר לחיל הים של ארה"ב ולשותפים שלהם, תוך שימת דגש על היכולות הייחודיות ועל העוצמה של ארצות הברית בסביבה האסטרטגית העכשווית. כחלק מנקודות המפתח שבהן מתמקד המכון ניתן למצוא התמקדות בפיתוחים הטכנולוגיים והשפעתם; תוכניות בין-תחומיות המתמודדות עם האתגרים האסטרטגיים הניצבים בפני חיל הים, כמו גם בפני שאר מחלקות הביטחון, והמצטלבים עם מספר רב של דיסציפלינות אקדמיות. ה-NPS שם לו למטרה להתמודד עם אתגרי ההגנה על ידי הרחבת העבודה המשותפת עם התעשייה ועם ארגונים ממשלתיים.²⁵

האסטרטגיה של ה-NPS דוגלת בשיתוף פעולה עם ארגונים בעלי יכולות ופעילויות המשלימות ומתאימות לו.

המכון הימי של מלזיה – MIMA²⁶

המכון הימי של מלזיה (MIMA) שנוסד ב-1993 הוא מכון מחקר מדיניות שהוקם על ידי ממשלת מלזיה כדי לבחון את הנושאים הנוגעים לאינטרסים של מלזיה בים, ולשמש מוקד מחקר לאומי בסקטור הימי. המכון נוקט גישה מקיפה בהתמודדות עם נושאים ימיים. תפקיד המכון הוא להתמודד עם עניינים ימיים לאומיים, אזוריים וגלובליים המשפיעים על מלזיה. ככל שהסתמכותה של מלזיה על הים תגבר כן יתעצם השימוש בים. זה יביא שורה של אתגרים בתחומים, כגון בטיחות, ביטחון, איכות הסביבה ויחסים אסטרטגיים. לפיכך, MIMA צפויה לתרום למדיניות ימית לאומית מקיפה.

Annual Report & Fact Book, 2017, Naval Postgraduate School 24

Naval Postgraduate School. Web: <https://my.nps.edu/about> 25

The Maritime Institute of Malaysia (MIMA). 26

Web: <http://www.mima.gov.my/index.php/about-us/about-mima/mima-overview>

אחת מהמשימות המרכזיות של המכון היא להשלים את המאמצים של גורמי הממשלה השונים המעורבים במגזר הימי על ידי גיוס מומחיות בתחומים נרחבים כדי לסייע ולתמוך בתכנון וביישום מדיניות ימית לאומית. MIMA מספק ייעוץ וחוות דעת לסוכנויות ממשלתיות ולארגונים רלוונטיים אחרים. כמו כן המכון מקדם חילופי רעיונות חופשיים בכל הנושאים הימיים. תפקיד מפתח נוסף של המכון הוא חינוך הציבור והפצת מידע. המכון דוגל בעמדה כי חשוב להראות לציבור את תרומתו המשמעותית של המגזר הימי במשק הלאומי, את חשיבותו כקו ההגנה הראשון של המדינה, הפוטנציאל שלו לאינטגרציה לאומית ומקומו במורשת האומה. בד בבד המכון דוגל בהעלאת רמת המודעות הציבורית לנושאים הקשורים לסביבה הימית. פעילויות אלו יתבצעו במטרה לספק תשומות לתהליך קבלת ההחלטות ובשיתוף פעולה עם ארגונים ממשלתיים ולא ממשלתיים רלוונטיים.

אומנם מימון המכון מתבצע במלואו על ידי הממשלה, אך אמנת המכון מאפשרת לו לקבל כספים מקומיים ומח"ל. למכון תוכנית פעילה עם עמיתים בינלאומיים. הוא מכיר בצורך לשדרג את המומחיות במחקר ופיתוח משאבי אנוש, במיוחד בסביבה הימית, בתעשיות האוקיינוס ובתחבורה הימית, בשיתוף פעולה משפטי וביטחון ימי.

סיכום

מאז עליית הפלטפורמה האינטרנטית הקשר של הציבור עם תחומי מחקר ומדיניות שונים עלה מדרגה. העיתונות נהייתה זמינה יותר, והמדיה החברתית רק הגבירה מגמה זו. הציבור הרחב מתעניין בענייני היום-יום ורוצה להרגיש שהוא בעל השפעה.

לאוניברסיטאות ומכוני מחקר שונים, אשר מפתחים רעיונות שונים ומגוונים, ישנה אחריות כלפי החברה. מכוני מחקר מהווים ממשק בין המוסד האקדמי, הסקטור הפרטי, המוסדות הציבוריים וגופים שונים ונרחבים נוספים. אחת מהמטרות של מכוני מחקר הוא להשפיע על עיצוב דעת הקהל כמו גם על גורמי המדיניות השונים הנוגעים לתחומי המחקר שלהם. מכוני המחקר משמשים מרכיב השפעה חשוב המחובר בין עולם האקדמיה ל"עולם האמיתי".

ניתן להגיד, כי המטרה העיקרית של מכוני מחקר בכללותם היא קידום הידע בתחום ההתמקדות שלהם באמצעות מחקר והפצתו, שיתוף פעולה מחקרי בין-תחומי, חינוך והעשרה, מעורבות וקידום הרעיונות. תוכניות לימוד או התמחויות שונות שמכוני מחקר מציעים מושכים את הקהל הרחב, ומרחיבים את אופק הידע בתחום. קשרים של מכוני מחקר זה עם זה (בינלאומי ומקומי), ושיתופי פעולה עם מוסדות ממשלתיים או עסקיים מרחיבים אף יותר את היריעה. מכוני מחקר הם אבן פינה בתחומים נרחבים, וככל שהסטטוס שלהם יעלה בחברה כך תעלה ההשפעה שלהם.

מאמר קצר זה סקר מכוני מחקר בולטים בתחום המרחב הימי והם: Hudson Institute, MNF, RSIS, NPS אשר למרכז חיפה למדיניות ואסטרטגיה ימית יש קשר מחקרי עימם, כמו כן גם את מכון MIMA אשר לו אין קשר עם המרכז. להלן מובאת טבלת השוואה בין המכונים השונים על פי הקריטריונים: מי הגוף האחראי למכון, מהן מטרות המכון, מהי התייחסותו לשיח ציבורי, מהם שיתופי הפעולה שלו, תחומי מחקר והאם קיימות תוכניות לימוד.

מההשוואה עולה כי מכוני המחקר העוסקים בתחום דומה שעניינו חשיבות האסטרטגית של המרחב הימי הם דומים מאוד זה לזה, בין אם הגוף האחראי הוא מוסד אקדמי, ממשלתי או שהמוסד הוא גוף עצמאי. במרכזים שנסקרו יש מספר נרחב של מרכיבי ליבה דומים: מטרות המרכזים, תחומי המחקר שלהם, הרצון להעלות את הנושאים הימיים לשיח הציבורי, כמו גם העובדה שכל אחד מהם מציע תוכניות לימוד או התמחות המצביעים על הכוונות הדומות של מכוני המחקר בתחום זה. הרצון הוא להעמיק את המחקר בתחום, ולהעלות אותו לסדר היום, וניתן לומר כי רצון זה לא קיים רק במקום אחד, אלא בצורה גלובלית. החיים מתחילים בים, ומאז ומתמיד נשלטו על ידו. הים חיוני ביותר לדרך החיים שלנו ולהישרדות שלנו כמין האנושי,²⁷ לכן ככל שנדע יותר על המרחב הימי כך יעלו היכולות שלנו, ומכוני מחקר הם הדרך לפיתוח ידע זה.

מקריטריון	מרכז לחקר מדיניות ואסטרטגיה ימית	Hudson Institute	MNF	RSIS	NPS	MIMA	
שיתוף ציבורי	המרכז מציע את ממצאיו בתחומים השונים מעל דפי עיתונים וכתבי עת אמריקניים מובילים. דואג להוציא ולשווק	המכון מציע את ממצאיו בתחומים השונים מעל דפי עיתונים וכתבי עת אמריקניים מובילים. על גלי האתר של רשתות שידור אמריקניות	המכון יוזם קורסי לימוד, כנסים, סמינרים, הרצאות ומחקרים בנושאים הקשורים להיבטים רלוונטיים בעניינים הימיים בעולם.	ארגון בוגרי ה-RAA (RSIS) הוקם במטרה ליצור רשת בקרב קהילת הבוגרים העולמית.	המשדד לעיני ציבור תומך במשמחה של ה-NPS באמצעות הפקת חידושים מדייקים ומידע על המוסד.	המכון דוגל בכך שחישוב להראות לציבור את תרומתו המשמעותית של המגזר הימי במשק הלאומי. חישובות כמו ההגנה הראשון של המדינה, הפוטנציאל של לאונטוצ'ורה לאומית ומקומו במורשת האומה.	
שיתוף מומסד	המרכז ממוסד כחלק ממסגרת אקדמית, תמריץ ושולחנות עגולים ושלוחות עגולים למרכז קשר עם גורמי מדיניות לצורך קידום החלטות שעוללים במסגרת	המכון מספק פרסום תקופתי וחודשי של ידיעות, מחקרים, מונוגרפיות, כתבי עת וספרים שיגביה את המודעות - והעניין בענייני ימי.	המכון ממוסד ומתחזק את משאבי הספרייה ושירותי המידע על מנת להקל על לימוד נושאים ימיים.	רצון האגוד הוא לפתח קשרים ולעודד מעורבות בקרב בוגרי ה-RSIS לקדם את החיזנות והיעדים של RSIS.	המשדד הוא הקול הרשמי של האוניברסיטה. הספק של המידע העדכני ביותר על חינוך תוכניות מחקר, הישגים משמעותיים, וחדשות רלוונטיות.	המכון דוגל בהעלאת רמת המודעות הציבורית לנושאים הקשורים לסביבה הימית.	
שיתוף מומסד	המכון דוגל בהעלאת רמת המודעות הציבורית לנושאים הקשורים לסביבה הימית.	המכון עורך סמינרים על נושאים ימיים אקטואליים; סמינרים בינלאומיים, שולחנות עגולים ודיונים עם אקדמאים יזועים, מומחי תחום ופסידיים בכירים מהווים חלק חיוני בפעילות המוסד.	המכון מספק פרסום תקופתי וחודשי של ידיעות, מחקרים, מונוגרפיות, כתבי עת וספרים שיגביה את המודעות - והעניין בענייני ימי.	לכנות שותפויות ולהפיץ את המודעות על RAA באמצעות קשרים הדוקים עם מוסדות, מדיה, גופים ממסלתיים, והסקטור הפרטי.			

מקריטריון	מדיניות ואסטרטגיה יזמת	Hudson Institute	MNF	RSIS	NPS	MIMA
שיתופי פעולה	למרכז שיתופי פעולה בינלאומיים. כמו כן למרכז קשר עם גורמי מדיניות שונים.	מכון המחקר של הדסון הוא מקור מהימן עבור ציבור רחב במיוחד של מובילים בארה"ב, ממשלות בינלאומיות, עסקים, ודמויות תקשורתיות. כמו כן, בכל העולם, הדסון שמר - והרחיב רישמה ארוכה של שיתופי פעולה בינלאומיים	למכון שיתוף פעולה ואינטראקציות עם כל הארגונים והמוסדות שיש להם עניין בתחום היזמי בחודו. כמו כן למכון קיימים שיתופי פעולה בינלאומיים.	RSIS משתף פעולה עם מוסדות שונים כדי להעשיר את פעילויות המחקר וההוראה שלו, וכן ללמוד מתשתיות המומלצות של בתי ספר מוצלחים אחרים (בינלאומיים).	ה-NPS שם לו למטרה להתמודד עם אתגרי ההגנה על ידי הרחבת העבודה המשותפת עם התעשייה ועם ארגונים ממשלתיים.	למכון תוכנית פעולה עם אתגרי בינלאומיים. הוא מחפש חברים ובעלי ברית כמו גם תמיכה אוניטסקטואלית.
תחומי מחקר	ביטחון אזרחי ומדיניות חוץ תנועה של סחורות, אנשים, רעיונות, משפט אנרגייה וסביבה	מחקרים בי-תחומיים	מחקרים בנושאי ביטחון (ביטחון גרעיני, ביטחון למדיניות בתחומי הביטחון, אנרגייה).	עריכת מחקר רלוונטי למדיניות בתחומי הביטחון, הביטחון הלאומי, היחסים הבינלאומיים, היחסים הפני שאר ממלכות הביטחון.	התמקדות בפיתוחים הטכנולוגיים והשפעתם, תוכניות בי-תחומיות – האתגרים האסטרטגיים הניצבים בפני חיל הים, כמו גם בפני שאר ממלכות הביטחון.	מחקר ופיתוח משאבי אנש, הסביבה היזמת, תעשיות האקו"נט, בתחבורה היזמת, שיתוף פעולה משפטי, ביטחון ימי.
תחומי מחקר	מחקרים בי-תחומיים	מחקרים בנושאי ביטחון (ביטחון גרעיני, ביטחון למדיניות בתחומי הביטחון, אנרגייה).	מחקרי שטח באזורים הגאוגרפיים המשמעותיים הקרובים לחוף נושא החוק הימי נושאים סביבתיים סחר ימי משאבים ימיים	מחקר על השפעתם של מדיניות ביטחון, אנרגיה, סביבה, תעשיות האקו"נט, בתחבורה היזמת, שיתוף פעולה משפטי, ביטחון ימי.	מחקר על השפעתם של מדיניות ביטחון, אנרגיה, סביבה, תעשיות האקו"נט, בתחבורה היזמת, שיתוף פעולה משפטי, ביטחון ימי.	מחקר על השפעתם של מדיניות ביטחון, אנרגיה, סביבה, תעשיות האקו"נט, בתחבורה היזמת, שיתוף פעולה משפטי, ביטחון ימי.

תכניות לחקר מרכזי לחקר מדיניות ואסטרטגיה ימית	Hudson Institute	MNF	RSIS	NPS	MIMA
תכניות לימוד מרכז פורום תוכניות לימוד לתואר שני וללימודי דוקטורט לצורך הכשרת חוקרים צעירים בתחומי האסטרטגיה ימית רבתי באוניברסיטת חיפה.	המכון מציע תואר ראשון בתאוריה ובפרקטיקה פוליטית. כמו כן תוכנית ההתמחות במכון הדסון הממשיכה לצמח. חמיית רבתי באוניברסיטת חיפה.	ה-MNF מציע לסטודנטים הזדמנות לקחת חלק בתוכנית התמחות דינמית המספקת ניסיון מעשי במחקר. כתיבה ומיומנויות ארגוניות אחרות שישייעו לשפר את עתידם.	מציע תוכניות לימודים לתואר שני במדעים אסטרטגיים, ביחסים בינלאומיים, בלימודי אסיה ובמשק הפוליטי הבינלאומי כאשר ההתמקדות היא באזור אסיה-פסיפיק.	ה-NPS דוגל בשילוב חזק של סגל קצינים. מרצים ואנשי מקצוע המשתלבים בהוראה ובמחקר. המשימה של ה-NPS היא לספק רלוונטיות וייחודיות לחינוך מתקדם כאשר מטרות תכניות המחקר בוהן בכדי להגביר את יעילות הלחימה של הקצינים שהוזמנו בשירות הצי בשביל לשפר את הביטחון של ארצות הברית.	תוכניות מציגות תוכניות הכשרה ופעילויות בנושאים, כמו הכלכלה הימית והמסחר הימי.